

Posudek na bakalářskou práci

Bakalářská práce Agáty Zábranské s názvem „Oslava kultu svatého Mikuláše v Bari. Tradice a rituály a jejich význam pro místní obyvatele“ (44 stran, seznam literatury, textová a obrazová příloha) je věnována analýze kultu svatého Mikuláše z Myry jako patrona města a regionu, a to s ohledem na proměny funkcí původně středověkého náboženského kultu jako aktuálního symbolu kulturních tradic i lokální a regionální identity obyvatelstva jihoitalské Apulie a zejména města Bari.

Autorka, která je posluchačkou oboru etnologie-italština, měla možnost ve městě Bari několik měsíců žít, a proto se rozhodla realizovat zde také terénní výzkum mezi svými italskými vrstevníky: v něm se zaměřila na vztah mladé generace k tradici a k současné podobě výročních oslav svatého Mikuláše v Bari, ale také na funkce této tradice v aktuálním sociokulturním kontextu a na mentalitu místních obyvatel jako nositelů tradice – diváků i aktivních účastníků.

Po prostudování odborné italské literatury, vztahující se ke zvolené problematice, a na základě výpovědí deseti respondentů rozdělila pak autorka získaný materiál do sedmi základních kapitol, které doplnila stručným úvodem a závěrečným zhodnocením. V předkládané práci se pokusila alespoň stručně charakterizovat vývoj středověkého kultu a předpokládanou strukturu jeho funkcí v průběhu dlouhého historického vývoje – včetně málo známých faktů o vztahu Slovanů k poutnímu místu v Bari – ale také analyzovat aktuální průběh tradičních městských oslav: fáze historického průvodu, typické obřady vynášení sochy a naložování, kostýmy účastníků i prvky tradiční stravy obyvatel, která patřila k charakteristickým znakům oblíbeného kultu. V závěrečné části své práce autorka podtrhla funkci kultu svatého Mikuláše ve městě Bari, který se stal faktorem i součástí manifestace lokální a regionální identity zdejších obyvatel; pro některé z nich se ještě v současné době tato středověká náboženská tradice stala zároveň prostředkem nové sociokulturní integrace. Autorka připomíná, že mezi obvyklými oslavami různých jihoitalských patronů vyniká v Apulii právě kult svatého Mikuláše – významného křesťanského světce, který už tradičně symbolicky spojuje evropský Západ i Východ – svým rozsahem a popularitou; díky poutníkům z celého světa mají proto oslavy světce v současnosti rovněž výrazný ekonomický význam pro obyvatele chudé jihoitalské Apulie, což nepochybně působí také na vnímání městského patrona svatého Mikuláše jako symbolu regionální a lokální identity, který co do významu může příležitostně překrývat symboly etnické příslušnosti. Pro mladou generaci, k níž autorka patří, navíc může být tento tradiční kult a jeho oslavy rovněž příležitostí k uplatnění navazujících zábavných aktivit.

Bakalářská práce Agáty Zábranské je prací tematicky velmi podnětnou, přinášející mj. další zajímavé odborné poznatky také k otázkám novodobé tradice náboženských kultů – byť z hlediska použitého odborného jazyka a stylu bakalářské práce by autorka měla do budoucna zvýšit kvalitu svého písemného projevu. Je však třeba ocenit, že ve své první samostatné odborné práci vycházela z domácí odborné italské literatury, a zároveň připomenout, že tyto pomůcky stejně jako použité elektronické zdroje, které uvádí, by autorka měla doplnit například o odbornou etnologickou literaturu obecnějšího teoretického zaměření, která by její závěry mohla dále doplnit či zdůraznit. V budoucí diplomové práci na téma lokální a regionální identity, které autorka hodlá rozšířit o výzkum vzorku obyvatel staších věkových kategorií, by se mohla teoretická příprava mladé autorky jistě významně projevit.

Bakalářská práce Agáty Zábranské splňuje nároky kladené na tento typ studentských prací, a proto doporučuji její přijetí k obhajobě.

V Praze dne 9.července 2012.

Doc. Ludmila Sochorová